

MCPD – dyrektywa w sprawie emisji

Andrzej Grzyb
poseł do Parlamentu Europejskiego

Podczas ostatniej rundy negocjacji pomiędzy Parlamentem, Radą i Komisją Europejską osiągnięto porozumienie w sprawie dyrektywy o ograniczeniu niektórych emisji ze średnich ośrodków spalania energetycznego – MCP.

Porozumienie, które zawarto 23 czerwca br. podczas tri logu, zostało zaakceptowane tydzień później przez Komitet Stałych Przedstawicieli Rady UE (COREPER). Następnie znaczną większością głosów (59 za, sześć przeciw) zostało przyjęte przez Komisję Środowiska PE ENVI. Ostateczne głosowanie na sesji plenarnej jest zaplanowane na drugi tydzień października.

Zakres dyrektywy

Średnie ośrodki spalania energetycznego (MCPD – Medium Combustion Plants Directive) to obiekty spalające paliwa do produkcji ciepła lub energii elektrycznej, ale również służące do procesów przemysłowych. Ich nominalna moc zawiera się pomiędzy 1 MW a 50 MW. Parametry emisyjne obiektów mniejszych niż 1 MW regulowane są dyrektywą o ekoprojekcie, a emisje z obiektów większych niż 50 MW podlegają dyrektywie o emisjach przemysłowych. Dyrektywa MCPD dotyczyć będzie blisko 150 tys. tego typu obiektów na terenie UE. W Polsce znajduje się ich ok. 4,5 tys., a 1/3 z nich to obiekty ciepłownicze. Celem dyrektywy jest redukcja emisji substancji szkodliwych dla zdrowia ludzkiego i środowiska, czyli pyłów, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu. Wprawdzie średnie ośrodki spalania nie są jedynym ani największym źródłem tych emisji, ale ważne jest, by nowe tego typu obiekty podlegały bardziej przyjaznym dla środowiska i zdrowia normom. W pracach nad dyrektywą w PE, a później w negocjacjach z Radą staraliśmy się wypracować rozwiązania z jednej strony pozwalające na osiągnięcie ambitnego efektu w postaci długofalowej poprawy jakości powietrza, a z drugiej strony nieobciążające nadmiernie operatorów tych obiektów. Było to szczególnie ważne w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw oraz ciepłownictwa. W związku z tym obiekty do 5 MW podlegają lżejszym normom niż pozostałe, a ciepłownictwo otrzymało długie okresy przejściowe,

pozwalające na racjonalne inwestycje i nieprzenoszenie kosztów na odbiorców ciepła.

Wyniki zawartego kompromisu

Negocjacje w sprawie dyrektywy nie były łatwe. Trudno było znaleźć zrozumienie dla specyfiki krajów Europy Środkowej i Wschodniej, które z jednej strony mają duże problemy z jakością powietrza, a z drugiej posiadają bardzo dużo obiektów opalanych węglem. W Europie Zachodniej ok. 80% tego typu obiektów jest opalanych gazem ziemnym. Wśród najważniejszych kwestii przyjętych przez KE oraz Radę znalazły się: rozszerzenie zakresu dyrektywy na monitorowanie tlenku węgla oraz ustalenie wartości limitów emisji dla istniejących instalacji na poziomie gwarantującym ich rentowność. Nowe obiekty będą podlegały bardziej restrykcyjnym normom niż istniejące. Ten kompromis oznacza, że ustalony został odpowiednio ambitny reżim dla nowych instalacji, pozwalający w dłuższym okresie przyczynić się do poprawy jakości powietrza. Równocześnie chronione są instalacje istniejące, a w szczególności przedsiębiorstwa, które już emitują mniej zanieczyszczeń niż inne, a ze względu na wybrane technologie nie mogą spełnić bardziej restrykcyjnych norm emisji. Istniejące obiekty również będą podlegać zaostrzonym normom, jednakże nie będą one oznaczały konieczności bardzo kosztowych inwestycji. Ponadto ustalono, że za nowy obiekt zostanie uznany taki, który zostanie oddany do użytkowania w 12 miesięcy po transpozycji dyrektywy. Od uruchomienia będzie musiał spełniać normy przewidziane w dyrektywie, a obiekty już istniejące będą zobligowane do podlegania normom dyrektywy od 1 stycznia 2025 r. (obiekty większe niż 5 MW) i od 1 stycznia 2030 r. (obiekty mniejsze lub równe 5 MW).

Kolejnym ważnym elementem zawartym w dyrektywie jest zobligowanie państw członkowskich UE do zarejestrowania lub wydania pozwolenia dla istniejących obiektów na rok przed wejściem w życie wartości limitów emisji. Dodatkowo będą one zobowiązane do utworzenia publicznego rejestru zawierającego główne informacje o obiektach zarejestrowanych lub posiadających pozwolenie oraz o zmianach, które miałyby skutek w uaktualnieniu pozwolenia lub rejestracji.

Państwa członkowskie będą zobligowane do przeprowadzenia analizy nt. konieczności wprowadzenia norm ostrzejszych niż przewidziane w dyrektywie. Wprowadzenie tych norm miałyby być uzależnione od wykazanej w analizie widocznej poprawy jakości powietrza po ich wprowadzeniu.

Kluczowe uzgodnienia

Na uwagę zasługuje również wdrożenie zasady agregacji nowych obiektów podłączonych do jednego komina – ich moc jest sumowana. Agregacji nie podlegają obiekty poniżej 1 MW, a te, których moc po zagregowaniu przekracza 50 MW, dalej pozostają średnimi obiektami spalania i podlegają pod dyrektywę MCP.

Ze względu na specyfikę działania pewnych kategorii instalacji do dyrektywy wprowadzono szereg wyłączeń spod limitów emisji, np.

- możliwość wyłączenia spod wartości limitów emisji dla obiektów istniejących – 500 godz. liczonych jako średnia krocząca z pięciu lat, z możliwością wydłużenia do 1000 godz. m.in. w przypadku „wyjątkowo zimnych warunków atmosferycznych”. Te warunki nie są zdefiniowane w dyrektywie i muszą zostać określone w legislacji narodowej. Nowe obiekty będą podlegać limitowi 500 godz., liczonych jako średnia krocząca z trzech lat,

- derogacja spod wartości limitów emisji dla obiektów ciepłowniczych, z maksymalnymi dopuszczalnymi limitami na poziomie 1100 mg/m³ dla dwutlenku siarki i 150 mg/m³ dla pyłów (do 2030 r.),

- derogacja spod wartości limitów emisji dla obiektów spalających biomasę, z maksymalnymi dopuszczalnymi limitami na poziomie 150 mg/m³ dla pyłów (do 2030 r.),

- derogacja dla stacji kompresorowych w narodowych systemach transportu gazu ziemnego (do 2030 r.).

- Kolejnym kluczowym uzgodnieniem jest pełne wyłączenie spod działania dyrektywy m.in. dla reaktorów używanych w przemyśle chemicznym oraz obiektów rafinerijnych spalających paliwo rafinerijne i używanych w przemyśle papierniczym.

Równolegle w Komisji Środowiska prowadzone są prace nad innymi dokumentami, których celem jest poprawa jakości powietrza w Europie, m.in. nad:

- Rozporządzeniem o emisjach i homologacjach dla spalinowych silników w niedrogowych maszynach ruchomych (NRMM – non-road mobile machinery), które dotyczy przede wszystkim ciężkiego sprzętu budowlanego i maszyn rolniczych, ale także sektora kolejowego,

- Rozporządzeniem o emisjach zanieczyszczeń z pojazdów drogowych, czyli rewizją normy EURO 6,

- Dyrektywą w sprawie redukcji krajowych emisji zanieczyszczeń (NEC – National Emission Ceilings), która ma wyznaczyć nowe limity emisji niektórych zanieczyszczeń dla UE i poszczególnych krajów członkowskich.

Dodatkowo w perspektywie dwóch lat prawdopodobnie dojdzie do rewizji dyrektywy o jakości powietrza. Z kolei 15 lipca br. komisarz ds. klimatu i energii przedstawił pakiet propozycji legislacyjnych, zawierający kolejną rewizję dyrektywy o europejskim systemie handlu emisjami gazami cieplarnianymi. Prace nad nią rozpoczną się prawdopodobnie we wrześniu.